

Gro góðan möguleika at gerast ST-aðalskrivari

Norski forsætisráðharrin, Gro Harlem Brundtland, tykist hava góðar möguleikar at gerast nýggjur ST-aðalskrivari eftir Perez de Cuellar, sum fer frá innan ársskiðtið.

Ein ikki almenn kanning, sum er gjørd á ST-hevudsborgini í New York, visir, at norska Gro er favorittur til starvið.

Hon hevur serliga tveir

fyrimunir fram um onnur. Higar til hevur ein kvinna ikki røkt hetta heimsins mest týdningarmikla starv. Mong halda, at nú eigur ein kvinna at verða vald í starvið.

Eisini er Gro Harlem Brundtland eitt gott »kompromivalevni« hjá teimum føstu limunum í ST-trygdarráðnum, sum skulu innstilla nýggja

aðalskrivaran. Tey eru USA, Ongland, Frakland, Kina og Sovjetsamveldið.

Men tað fer uttan iva at verða ein harður dystur, tí eitt nú afrikanarar halda, at tað er uppá tíðina, at aðalskrivarin verður úr teirra heimsparti. Enn hevur eingin afrikanari røkt hetta starvið. Víst verður á, at bæði Latinamerika, Europa og Asia

Gro Harlem Brundtland, forsætismálaráðharri í Noregi, sum hevur möguleika at gerast ST-aðalskrivari

hava staðið á odda fyri felagsskapinum. Enn er tann 61 ára gamli Kenneth Dadzie úr Ghana einasta afrikanska val-evnið.

Men í ST rokna tey flestu við, at tað neyvan verður ein afrikanari, sum verður valdur til aðalskrivara á hesum sinni.

Danir ynskja hvørki felags EF-gjaldoyra ella EF-unión

— men einans handilsligt samstarv

danir ynskja hvørki felags ef-gjaldoyra ella ef-unión..

Eitt av teimum málunum, sum leingi hevur verið nógv umrøtt í donsku fjølmiðlunum, er støðan til viðkán av EF-samarbeiðinum.

Hóast Danmark er einasta norðurland, sum er limur av EF, so ynskir tann vanligi danin ikki, at hetta samarbeiði skal víðkast til eisini at fæva um felags gjaldoyra og eina EF-unión ella eitt Sameint Europa av sama

slag sum USA.

Hetta visir ein kanning, sum Sensorstovnurin hevur gjørt fyri Jyllands Posten.

Sambært kanningini er ein stórus meiriluti av donum fyri, at EF einans skal vera eitt handilssamarbeiði. Danir ynskja ikki, at EF í framtíðini skal vera at sammeta við eina tjóð, sum hevur ein uttanríkispolitikk, eitt gjaldoyra osfr.

61% av teimum spurdu siga, at EF bert skal vera ein handilsfelagsskapur.

59% eru ímóti at EF í framtíðini skal útvikla seg til at bliva Teir Sameindu Statirnir í Europa og 53% eru ímóti, at EF fær eitt nýtt gjaldoyra. 49% eru ímóti at EF skal gerast til eitt land við einum uttanríkispolitikki.

Sensor-stovnurin gjørdi eina líkandi kanning fyri einum ári síðani. Tá vóru tølini nøkur onnur. M.a. visir tað seg, at mótstøðan móti at gera EF til eitt Sameindu Statirnir í Europa við felags uttanríkispolitikki, er nógv

vaksin, somuleiðis mótstøðan móti einum felags gjaldoyra.

Kanningin visir eisini, at nógv fólk eru sera ónøgd við upplýsingarnar um EF og serliga nýggju skipanina við einum fríum marknaði, sum skal koma í gildi í 1993.

Tað visir seg eisini, at tess meira upplýst fólk eru um EF, tess meira positiv eru tey mótvegis eini útbygging av felagsskapinum.

Vaclav Havel nú í Danmark:

Rithøvundin sum gjørdist forseti vitjar Norðurlond

Ein av heimsins mest umrøddu og ein av best umtóktu stjórnarleiðarum vitjar í hesum døgum í Norðurlondum. Tað er eingin mætari enn tjekkoslovakiski forsetin — rithøvundurin Vaclav Havel.

Hann hevur júst vitjað í Noregi og kom í gjár til Danmarkar, har rættiliga nógv verður gjørt burtur úr vitjanini. Hann skal longu í morgin viðari til

Vaclav Havel, rithøvundin og forseti í Tjekkoslovakia

Svøríkis og síðani til Finnlands. Vaclav Havel vitjaði í Íslandi fyri eini tíð síðani.

Í Danmark skal Vaclav Havel m.a. taka ímóti Sonnings-virðislønini, sum eitt nú William Heinesen hevur fingið.

Grundgevingin fyri at geva júst Vaclav Havel Sonnings-virðislønina er m.a.:

»den forening af det

kunstneriske og politiske engagement, som hans virke har været et overbevisende udtryk for.«

Søgan um Havel er ein av teimum sjáldsomu og góðu, sum fjølmiðlar kring allan heim, tað veri seg bløð, útvarp ella sjónvarp, aftur og aftur triva í. Tað snýr seg nevnliga um rithøvundan, sum ongantið vildi góðtaka kommunistisku stýrisskipanina og sat í fongsl í langa tíð fyri mótstøðu sína — mannin, sum seinni gjørdist landsins forseti.

Síðani múrarnir fullu millum eystur og vestur og londini í Eystureuropa góvu kommunistisku valdsharrunum durafjórðingin, royna lond sum Tjekkoslovakia nú at koma upp undan aftur búskaparlaga og mentanarlaga fyri ikki at siga menniskjansliga.

Nýggju tíðirnar við frælsi og demokratii hava knýtt lond sum Tjekkoslovakia og Vesturheimin nærri saman. Men tað skal nógv til fyri at menna

hesi lond eftir kommunistiska stýrisskipan í so mong ár.

Tað er ikki nóg mikið við frælsi at siga og skriva tað tú hugsar, búskaparlaga grundarlagið má eisini lagast heilt av nýggjum.

Og hetta er m.a. tað, sum nýggi tjekkoslovakiski forsetin roynir at greiða londunum í Vesturheiminum frá undir vitjanum sínum. Hann setti sær fyri at vitja flest øll lond, tá hann gjørdist forseti, og nú er so túrurin komin til Norðurlond.

Vaclav Havel hevur ongantið dult hvat hann stendur fyri. Hann er ímóti tí kommunistisku skipanini og ynskir, at land hansara kann mennast við eini búskaparskipan, sum vit finna í eitt nú Norðurlondum. Hann ynskir eisini, at Tjekkoslovakia gerast limur í EF og vil hann m.a. við mongu vitjanum sínum í vesturheiminum greiða stjórnunum her frá, at tær mugu ikki sleppa Eystur-

europa upp á fjall. Hesi londini, sum framdu eina friðarliga og óblóðuga kollvelting móti kommunismuni, hava uppiðrið at fáa hjálp úr restini av Europa og vesturheiminum.

Vaclav Havel ynskir rætt og slætt, at vit visa teimum nýggju demokratium í Eystureuropa ans og hjálpa teimum at koma fyri seg eftir at hava verið undir kommunistiskum oki í so mong ár.

Og her finst neyvan nakar betri umboðsmaður og ambassadurur fyri Eystureuropa enn júst rithøvundin og forsetin Vaclav Havel.

Jan Müller skrivur